

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ו.

עין משפט
ג' מצוה

ודלמא טומאה מגואי. ולא צין האילנות ולא נחרש צמקוס טומאה:
(ב) מסוכנין. שאינן עומדין בשורה אחת קצוה הגבולין אלא מעורבין
בכל השדה דודאי נחרש כל השדה בשביל האילנות: **הא אמרן**
אין מרחיקין ליון ממקוס טומאה. וכיון שקמוך לאילנות הליין ודאי
טומאה צין האילנות היא ונחרש

שביל האילנות: כל מיני דמסא עליה
רמיא. דתלמיד צקי הוא: **מלא אבן**
אחם מזויינת. צבד תחמיה טמא.
ומפי מורי הוקן אבן אחת מזויינת
שיש סיד על גבה דלינו צריך להרחיק
הליין מן האבן לפי שהאבן גובה על
גבי קרקע ורואה את הליין מיד קודם
שיהא נוגע בו אבל צבדה מרחיקין
לה ליון כסמוך דומיין לא חוי ליון עד
דלתי ונגע ומאהיל: **שפס.** מזויינות
תחתיהן טמא אבל ציניהן אם יש סיד
ציניהם על הארץ טמא דמשום ליון
הוא: **אע"ג דליכא חורש.** שלא חרש
ציניהם מעולם טהור כי ליכא סיד:
אם אין חורש ציניהם טמא. ואע"ג
דליכא סיד לפי שאינן את האבנים
שמכאן ומכאן לא חשש לניין ציניהם:
הכל. דקתני אי ליכא חורש טמא:
כגון סיד שפוך על ראשי אבנים
ומרודה לכאן ולכאן ציניהן דאי ליכא
חורש ממחמת חורש הוא (א) דליקלף
שנקלף מן האבנים ונפלו שם ציניהם
וטהור ואי לין סיד ציניי ציני
הוא ומחמת ליון נעשה שם להודיע
שיש גם ציניהם טומאה: **אין מרחיקין**
ליון ממקוס טומאה. ולהכי ציין כל
ארבעה מצדיו דתהא כל השדה
נטמאה וציון דמנר אחד לא סגי
לכוה דאין מרחיקין ליון ממקוס
טומאה: **ואכלאים בחולו של מועד**
נפקין ומיניהו צבדה באר
משמיעין על השקלים. שיהו ישראל
מביאין תרומת שקלים צינס דכתבי
צבדהו לחדשי השנה חדש והבא לי
קרבן מתרומה חדשה: **צרכים.**
המוקפין חומה מימות יהושע צן טון:
ואם מקואות המים. מקואות המים של
מי סאה שחוטטין אותן מן הזבל
שנגמס למוקן כל ימות הגשמים. והאי
דלא פריך נמי צבמרה אשאר ממני
דמני ומתקנים הדרכים והרחובות
צחולו ש"מ והכל תנא צט"ו צבדר
משום דלאו פירכא הוא דצדין הוא
דמתקנין להו מרי זמני דכי מתקן
צט"ו צבדר אתו גשמים ומתקללי
להו והדרי מתקנין להו צחולו של
מועד אבל אכלאים כיון דעקרו להו
לגמרי צחמשה עשר צבדר למה לי
למיפק צו צחולו של מועד ולהכי קא
מיציעיא: **כאן צבכיר כאן צאפיל.**

על הצבירות יואלם צט"ו צבדר על האפילות צחולו של מועד דפסח:
צורעים. על הצבואה יואלן צט"ו צבדר שקודמין לירקות: לא
שנו. דאין יואלם עליהם קודם אדר וקודם חולו של מועד: **משום**
שכר פעולה דמולוי גבן. כלומר שיכול לשכור פועלין צוול לא
שאינן עוסקין צמללכה צחולו של מועד: **שמע מינה.** מדעסקין
לשכור פועלים צוול: כי יחינו להו. שכירות לפועלים צבטלי
כלאים: **דאי סלקא דעתך מדידהו.** דבעל הצית (ה) יהיב
להו אכמאי יואלן להכי צחולו של מועד משום שכר פעולה
צבטלי צכל זמן אף על גב דליכא שכר פעולה צוול וכל מה
צבעי ליצב להו אלא מתרומת הלשכה יחינו להו וכל כמה דמניין
לצממס מעות דהקדש עצדין: **ועד כמה.** הוי כללית דחייב לצטלו:
רובע

אם יש סיד ביניהם. הליין הוא מסיד כדתנין פרק ה' דמעשר
שני (מ"ב) ומייתי לה פרק מרובה (צ"ג סג. ושס) אם יש סיד
ציניהם לא ידענא כמה: **אע"ג דליכא חרש.** גרסינן ומלמתי
מפרש חרש דומה הוא לחרשית ואין לצן כמו סיד וצ"ל פירושו אם יש
חרסית ציניהם (ה) דומה שמוניין

להודיע שהוא טהור שעד שם אין
צית הקצרות שאינה לצן ציניהם:
אמר רב פפא בשם רבי שפוך.
פירוש ודאי כי ליכא סיד
ומחסיט טהורין אכל כשהוא מרובה
ושפוך על ראשו אז צריך חרסית
שאם יש חרסית יש לתלות שנתן
לצידי האבן חרסית והסיד נתחצר
צו וצרפו הסיד שעל ראשו עמה ואם
אין חרסית א"כ סיד הוא על צין ליון
ציניהם ולפירושו הקונטרס גרסינן
אף על גב דליכא חורש (ו) ומפרש
ציניהם טהור דלינתקא לה טומאה
דהוי לה קצר שמתרש ומינה לי נהי
דטהור מטומאת אהל טהור לא הוי
דהוי כמו עדה שמתרש צה קצר ושמא
טהור מאלל קמנר א"כ לגמרי ע"י
דשה ויפוטו א"כ ציניהם ליכא טובא
ספיקות ושרי ספק אי ליכא ליון (ז)
הטומאה שציניהם אי לא ואפילו ליכא
ליון הרי נחרש ומלמתי מפרש דהשתא
סלקא דעתיה דה"פ אם יש ציניהם
חורש טהור ודאי לא היה שם
טומאה דלס היה ציניהם לא היה
חורשו אדם מימה לי אכמאי לא פריך
דקתני צקמייתא אם יש סיד ציניהם
ציניהם טמא אע"ג דליכא חורש
והכל קתני אם יש חורש ציניהם
טהור ואע"ג דליכא סיד וצ"ל דסלקא
דעתיה דהן צתרייתא איירי דליכא
סיד דכי ליכא סיד לא היה טהור
לעולם דהא אין מנייין אם לאו על
הטומאה (ח) וכי חורשו לא יהא טהור
ולהכי לא מקשה כי אם מסיפא
צברייתא קמייתא דאיירי צבליכא
סיד: **דאמר רב אין מרחיקים.**
כך פירש צמוספתא וצקוטנ' וצפריס
מלמתי דלמנר מר אין מעמידין ליון
כו' ולפי זה אינו נותן טעם למה לא
השדה טמא אלא נותן טעם למה
תחתיהן טהורין דאין מעמידין ליון
צמקוס הטומאה ונהי צברוח אחד או
שנים או שלשה יש לנו לומר דכל
תחתיהם טמא כי אין הטומאה צפחות
מן הליין אכל צארבעה יש לתלות
הטומאה בכל השדה לפיכך תחתיהן
טהורים: **ואכלאים בחולו של**
מועד נפקין. צמסנה פי' מאי
טעמא לא מקשה על אינן וצירושלי'
מקשה מנייין על הקצרות ולא

כבר ציינו ומתקן כגון שירד שטף מים של גשמים ושטפו:
בש"ן קורין את המגילה. הוי מלני למתני צ"ד צו (ז) (צכפריס)
אלא משום דט"ו זמן דצברים אחרים הוא כגון ומתקנין
את הדרכים וכו':
דמוזרי גבן. למנ"ד לקמן (דף ק"ג). שכר פעולה שאין לו
מה יאכל שרי ניחא שיכולין ליטול שכרן אלא למאן
דלמנר אסור לא ידעינן היכן ישכרו פועלים צמועד ושמא יש
לומר דהני דמלמתי התיירו:
מתרומת הלשכה. אין להקשות הא איך צהן מעילה לצ"ד צו
תנא מעלייהו וצפרק צבתא דכתובות (דף ק"ג) ושם
ארכה מיילי טובא שטוטלין שכרן מתרומת הלשכה:
שיש בה רובע. פירוש כשרואה לזרוע דהא קתני ספירא ר' יוסי
אומר יצור והא לא שייך צנזרע כבר וצפרק המוכר פירות (צ"ב דף ק"ד).
ואין

טב א ב ג מ"י פ"ח
מהלכות טומאת מת
הלכה יא:
ג ד מ"י פ"ח מהלכות
שקלים הלכה ט סג
עשין מהי:
נא ה מ"י פ"ח מהל'
ללאם הלכה טו:
גכ ו מ"י פ"ח מהל' מנינה
ה' ד סג עשין דרצנ
ד טו"ע"ע א"ח ס"י מרפס
סע"ק א:
גז ז ח מ"י פ"ח מהל'
ללאם הלכה טו והלכה
פ:
גד ט מ"י פ"ח מהלכה [1]
טו:

רבינו הנאל

וניחוש דלמא טומאה
גואי ואילנות על הגבולין
בריא, ופרקינן במסוכנין.
איכתיב אימא דבמאי אין
מרחיקין ציון ממקוס
הטומאה שלא להפסיד
את ארץ ישראל. ר' יהודה
אומר עד שיהא שם זקן
או תלמיד שתקין זה
היקור, לפי שאין הכל
בקיאין בדבר. ש"מ צורבא
מרבין דאיתיה במתא כל
מילי דמתא עליה רמיין.
אמר רב יהודה מצא
אבן אחת מצויינת תחתיה
שמה, שותם אם יש סיד
ביניהן טמא, ואם לאו
טהור. ואם היה הסיד
שפוך על ראשיו ומרודה
לכאן ולכאן א"ל איכא
חרש ביניהן טמא. דאמר
דמתת חורש הוא דאפיל,
ואם לאו סיד דביני בני
הוא וטהור. אמר ר' אסי
מצא ציון מצד אחד הוא
הציז טמא וכל השדה
טהורה, וכן שלשה הן
טמאין וכל השדה טהורה,
ארבעה השדה כולה
טמאה והציזין שהציזין
בהן טהורין. דאמר מר
אין מרחיקין ציון ממקוס
טומאה שלא להפסיד את
ארץ ישראל כו'. ויצאין
אף על הכלאים. ומקשינן
איני דבחולו של מועד
יוצאין על הכלאים, והתנן
בחמשה עשר באדר יוצאין
על הכלאים. ופרקינן
בככיר יוצאין בחמשה
עשר באדר, באפיל יוצאין
בחולו של מועד. ויש
אומרים כאן בורעים וכאן
בירקות. (ו) אמר ר' יוחנן
לא שנו בחולו של מועד
אלא שאין ניצן ניכר,
פי' ציץ שלהן ניכר.
אבל אם הציץ שלהן
ניכר שהוא כלאים יוצאין
לאלתר ואין שהיין אותן
עד חולו של מועד. ומאי
שנא בחולו של מועד
יוצאין על הכלאים, אמר
ר' יוחנן [משום] שכר
פעולה, עת שהפעולים
בטלין ותשכרין בוול
לעקור הורעים ולהשליכן,
ועבינן למיתן להו אגרייהו
מתרומת הלשכה.

(א) אולי צ"ל אי ליכא חרש
ציניהם טהור כו' דכתיב ציני
הוא וטמא ואולי דכתיב היה
לו נקבא חרש.

(א) [לעיל ה:]. (ב) חוספתא
שקלים פ"ח [ע"ש].
(ג) [לעיל ה:]. (ד) מנינה יו:
כט. שקלים פ"ח מ"א,
(ה) כלאים פ"ב מ"א פ"ב ד"ג,
(ו) [בבבדר כח:]. (ז) [צ"ל]
צבאר עיריות.

הגהות הב"ח

(א) גב' דלימור ממחמת
חורש הוא דאפילקף ולי לא
סיד: (ב) רש"י ד"ה
מסוכנין צ"ל במסוכנין:
(ג) שם ד"ה הכל כו'
מחמת חורש הוא הסיד:
ואח"כ מה"ד דליקלף כו'
וטהור הסיד ומה"ד ולי לא
כו': (ד) ד"ה דלי סיד
מדדקו דבעל הצית היבין
להו אמאי: (ה) תוס' ד"ה
אע"ג כו' אם יש חרסית
ציניהם שאינה לבן
ביניהם דומה שמוניין וכו'
אין צית הקצרות הסיד:
(ו) ד"ה חרש כו' אע"ג
ליכא חורש ביניהם
טהור ומפרש דלינתקא
כו': (ז) בא"ד או ליכא ליון
על הטומאה שציניהן:
(ח) בא"ד אם לאו על
הטומאה ואפילו חורשו
בל:

מוסף רש"י

משמיעין על השקלים.
צבכרת צית דין (מנינה)
סג. צית דין מצרכין צינילו
שקלים מתקדש (שם י"ג)
ועל הכלאים. לעקור
כלאי הורעים התיבין צין
הטומאה (שם סג). שגלו
הורעים קתו וינין ניכר
ועקינן אותן משדומיין
צבכרת צית דין (שם י"ג).